

1997. évi CLVI. törvény

a közhasznú szervezetekről

Az Országgyűlés a nem kormányzati és nem haszonelvű szervezetek hazai hagyományainak megőrzése, társadalmi szerepük növelése, közhasznú működésük és gazdálkodásuk áttekinthetőbbé tétele, a közszolgáltatások terén végzett tevékenységük elősegítése, valamint az államháztartással való kapcsolatuk rendezése céljából a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy meghatározza a közhasznú szervezetek típusait, a közhasznú jogállás megszerzésének és megszűnésének feltételeit, a közhasznú szervezetek működésének és gazdálkodásának rendjét, a nyilvántartás és beszámolás szabályait, valamint a működés és a vagyonfelhasználás törvényességi felügyeletére vonatkozó szabályokat.

A közhasznú szervezetek típusai

2. § (1) Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett

a) társadalmi szervezet, kivéve a biztosító egyesületet és a politikai pártot, valamint a munkáltatói és a munkavállalói érdek-képviselői szervezetet,

b) alapítvány,

c) közalapítvány,

d) közhasznú társaság,

e) köztestület, ha a létrehozásáról szóló törvény azt lehetővé teszi,

f) sportági országos szakszövetség.

(2) Közhasznú szervezetté minősíthető az (1) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott szervezet abban az esetben is, ha közhasznú szervezetté minősítését a reá irányadó szabályok szerinti nyilvántartásba vétel iránti kérelmével egyidejűleg kéri.

BH2000. 514. A kuratórium nem jogosult módosítani az alapító okiratot a közhasznú szervezatként történő nyilvántartás érdekében [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. c) pont, (2) bek., 4. § (1) bek., 22. § (3) bek., Ptk. 74/A. § (2) bek., 74/B. § (5) és (10) bek.].

BH2000. 469. Egyesület közhasznúsági nyilvántartásba csak akkor vehető, ha alapszabálya pontosan meghatározza azt, hogy tagjain kívül kik és milyen formában részesülhetnek közhasznú szolgáltatásaiból [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. a) pont, 4. § (1) bek. a) pont, 7. § (1) bek. 3. pont, (2) bek., 8. § (1) bek., 26. § c) pont].

BH2000. 37. Bár az alapítvány alapító okiratában meghatározott egyes kiemelkedően közhasznú tevékenységek csak az önkormányzattal kötött szerződés alapján végezhetők, ez azonban nem a nyilvántartásba vétel, hanem az alapítvány törvényes működésének a feltétele [Ptk. 74/A. § (2) bek., 1997. évi CLVI. tv. 2. § (2) bek., 4. §, 5. §, 7. §, 21. §, 23. §].

II. Fejezet

A KÖZHASZNÚ JOGÁLLÁS MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI, VALAMINT A KÖZHASZNÚ SZERVEZETEKET MEGILLETŐ KEDVEZMÉNYEK

A közhasznú jogállás megszerzésének feltételei

3. § A közhasznú szervezetté minősíthető szervezet (a továbbiakban: szervezet) közhasznú jogállását a közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú szervezetként való nyilvántartásba vétellel szerzi meg (a továbbiakban: közhasznúsági nyilvántartásba vétel).

BH2001. 451. *A kiemelkedően közhasznú szervezet a közhasznú tevékenységet maga látja el [1997. évi CLVI. tv. 3. §, 5. § a) pont, 1990. évi LXV. tv. 8. § (1) és (4) bek., 1997. évi CLIV. tv. 152. § (3) bek.].*

4. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vételhez a szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell, hogy a szervezet

a) milyen, e törvényben meghatározott közhasznú tevékenységet folytat, és - ha tagsággal rendelkezik - nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból;

b) vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez;

c) gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott tevékenységére fordítja;

d) közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

(2) A közhasznú szervezet létesítő okiratának az (1) bekezdésben meghatározottakon túlmenő, e törvényben előírt további követelményeknek is meg kell felelnie (7. §).

BH2001. 303. *Az alapítványi vagyon pontos megjelölése nélkül az alapítvány nem jöhet létre [Ptk. 74/A. § (1)-(2) bek., 74/B. § (1) bek., 74/C. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. (Ktv.) 4. § (1) bek., 7. § (1)-(2) bek., 15. § (1) bek.].*

BH2001. 199. *Az alapítvány közhasznú szervezetként való nyilvántartásba vételének nem akadályozza, hogy az alapítvány egy meghatározott területen bizonyos tevékenységet végzők - pl. egy település sportoló fiataljainak - támogatására jött létre [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 26. § b) és c/14. pont].*

BH2000. 571. *A közhasznú szervezetté nyilvánításhoz a törvényben közhasznúként megjelölt tevékenység segítése, támogatása elegendő [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 5. §, 26. § c/1. pont].*

BH2000. 469. *Egyesület közhasznúsági nyilvántartásba csak akkor vehető, ha alapszabálya pontosan meghatározza azt, hogy tagjain kívül kik és milyen formában részesülhetnek közhasznú szolgáltatásaiból [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. a) pont, 4. § (1) bek. a) pont, 7. § (1) bek. 3. pont, (2) bek., 8. § (1) bek., 26. § c) pont].*

BH2000. 229. *Jogszabálysértő a társadalmi szervezet közhasznúvá nyilvánítása, ha az alapszabály nem tartalmazza a vezetőség létszámára, ülésezésének gyakoriságára, határozatképességére, határozathozatalára, a közgyűlés és a vezetőség összehívásának rendjére és működésére vonatkozó szabályokat (1997. évi CLVI. tv. 4. §, 7. §).*

BH2000. 37. *Bár az alapítvány alapító okiratában meghatározott egyes kiemelkedően közhasznú tevékenységek csak az önkormányzattal kötött szerződés alapján végezhetők, ez azonban nem a nyilvántartásba vétel, hanem az alapítvány törvényes működésének a feltétele [Ptk. 74/A. § (2) bek., 1997. évi CLVI. tv. 2. § (2) bek., 4. §, 5. §, 7. §, 21. §, 23. §].*

BH1999. 483. *A közhasznúság feltétele az alapítvány esetében a közhasznú tevékenység folytatása és a szolgáltatás igénybevételének nyílt lehetősége (1997. évi CLVI. tv. 3. és 4. §).*

BH1999. 482. *Nem tekinthető zártnak az alapítvány csupán amiatt, mert a kedvezményezett kört behatárolja (1997. évi CLVI. tv. 3. és 4. §).*

BH1999. 391. *Az alapítványi céloknak, feladatoknak, az alapítvány működésének a támogatandó személyek egy meghatározott csoportjához vagy adott szervezethez, intézményhez, illetve területhez való kapcsolódása önmagában nem jelenti a közhasznú szolgáltatások igénybevételének, a kedvezményezettek körének zártságát [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 26. § c) pont].*

5. § Kiemelkedően közhasznú szervezet nyilvántartásba vételéhez a szervezet létesítő okiratának a 4. §-ban írtakon felül tartalmaznia kell, hogy a szervezet

a) közhasznú tevékenysége során olyan közfeladatot lát el, amelyről törvény vagy törvény felhatalmazása alapján más jogszabály rendelkezése szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia, továbbá

b) a létesítő okirata szerinti tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait a helyi vagy országos sajtó útján is nyilvánosságra hozza.

46/2001. Számviteli kérdés Milyen letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség vonatkozik az új jogszabályok alapján a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetekre?

BH2001. 451. A kiemelkedően közhasznú szervezet a közhasznú tevékenységet maga látja el [1997. évi CLVI. tv. 3. §, 5. § a) pont, 1990. évi LXV. tv. 8. § (1) és (4) bek., 1997. évi CLIV. tv. 152. § (3) bek.].

BH2000. 571. A közhasznú szervezetté nyilvánításhoz a törvényben közhasznúként megjelölt tevékenység segítése, támogatása elegendő [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 5. §, 26. § c/1. pont].

BH2000. 37. Bár az alapítvány alapító okiratában meghatározott egyes kiemelkedően közhasznú tevékenységek csak az önkormányzattal kötött szerződés alapján végezhetők, ez azonban nem a nyilvántartásba vétel, hanem az alapítvány törvényes működésének a feltétele [Ptk. 74/A. § (2) bek., 1997. évi CLVI. tv. 2. § (2) bek., 4. §, 5. §, 7. §, 21. §, 23. §].

A közhasznú szervezeteket, a közhasznú szervezetek támogatóit és a közhasznú szervezetek szolgáltatásai igénybevevőit megillető kedvezmények

6. § (1) A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény, a vámjogról, a vámjárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény, továbbá az irányadó más jogszabályok szerinti mértékben és feltételek szerint

a) a közhasznú szervezetet

1. a létesítő okiratában meghatározott cél szerinti tevékenysége után társasági adómentesség,
2. vállalkozási tevékenysége után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény,
3. helyi adókötelezettséget érintő kedvezmény,
4. illetékkedvezmény,
5. vámkedvezmény,
6. egyéb - jogszabályban meghatározott - kedvezmény,

b) a közhasznú szervezet által - cél szerinti juttatásként - nyújtott szolgáltatás igénybevevőjét a kapott szolgáltatás után személyi jövedelemadó mentesség,

c) a közhasznú szervezet támogatóját a közhasznú szervezet - létesítő okiratban rögzített céljaira - adott támogatás (a továbbiakban: adomány) után társasági adókötelezettséget érintő kedvezmény, illetve személyi jövedelemadó kötelezettséget érintő kedvezmény,

d) tartós adományozás esetén a c) pont szerinti támogatót a támogatás második évétől külön kedvezmény illeti meg.

(2) A közhasznú szervezet a cél szerinti tevékenysége körében jogosult polgári szolgálatot teljesítő személy foglalkoztatására.

(3) Az a közhasznú szervezet, amelynek az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása áll fenn a kedvezmények igénybevételére nem jogosult.

III. Fejezet

A KÖZHASZNÚ SZERVEZET MŰKÖDÉSI ÉS GAZDÁLKODÁSI RENDJE

A közhasznú működéssel kapcsolatos szabályok

7. § (1) A közhasznú szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell

a) a legfőbb szerv és - ha azzal nem azonos - az ügyintéző és képviselői szerv (a továbbiakban együtt: vezető szerv)

1. ülésezésének gyakoriságára, amely az évi egy alkalomnál kevesebb nem lehet,
2. ülései összehívásának rendjére és a napirend közlésének módjára,
3. üléseinek nyilvánosságára, határozatképességére és a határozathozatal módjára,

b) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek összeférhetetlenségére,
c) ha a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását ellenőrző a vezető szervtől elkülönült szerv (a továbbiakban: felügyelő szerv) létrehozása vagy kijelölése kötelező, ennek létrehozására, hatáskörére és működésére, valamint

d) a közhasznú szervezet éves beszámolója jóváhagyásának módjára vonatkozó szabályokat.

(2) A közhasznú szervezet létesítő okiratának vagy - ennek felhatalmazása alapján - belső szabályzatának rendelkeznie kell

a) olyan nyilvántartás vezetéséről, amelyből a vezető szerv döntésének tartalma, időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya (ha lehetséges személye) megállapítható,

b) a vezető szerv döntéseinek az érintettekkel való közlési, illetve nyilvánosságra hozatali módjáról,

c) a közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjéről, valamint

d) a közhasznú szervezet működésének, szolgáltatási igénybevétele módjának, beszámolóinak közlésének nyilvánosságáról.

BH2001. 499. A társadalmi szervezet székhelyét a településjegyzékben szereplő hivatalos helyiségnév szerint meg kell jelölni [1989. évi II. tv. 6. § (2) bek., 8. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. 7. § (1) bek.].

BH2001. 382. Közhasznú társaság - jogszabály tiltó rendelkezése hiányában - egyszemélyes társaságként is alapítható. Ezért a közhasznú szervezetté nyilvánításhoz szükséges, a létesítő okirat tartalmára vonatkozó rendelkezéseket az 1997. évi CLVI. tv. (Ksztv.) szabályainak megfelelő alkalmazásával kell megállapítani. A megfelelő alkalmazás körében irányadó szempontok [Ptk. 57. § (2) bek., 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (1) bek., 19. § (4) bek., 150. § (2) bek., 171. § (1) bek., 172. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. (Ksztv.) 7. § (1) bek. a) pont, (2) bek., 26. § f) pont, 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (4) bek.].

BH2001. 303. Az alapítványi vagyon pontos megjelölése nélkül az alapítvány nem jöhet létre [Ptk. 74/A. § (1)-(2) bek., 74/B. § (1) bek., 74/C. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. (Ktv.) 4. § (1) bek., 7. § (1)-(2) bek., 15. § (1) bek.].

BH2000. 469. Egyesület közhasznúsági nyilvántartásba csak akkor vehető, ha alapszabálya pontosan meghatározza azt, hogy tagjain kívül kik és milyen formában részesülhetnek közhasznú szolgáltatásaiból [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. a) pont, 4. § (1) bek. a) pont, 7. § (1) bek. 3. pont, (2) bek., 8. § (1) bek., 26. § c) pont].

BH2000. 229. Jogszabálysértő a társadalmi szervezet közhasznúvá nyilvánítása, ha az alapszabály nem tartalmazza a vezetőség létszámára, ülésezésének gyakoriságára, határozatképességére, határozathozatalára, a közgyűlés és a vezetőség összehívásának rendjére és működésére vonatkozó szabályokat (1997. évi CLVI. tv. 4. §, 7. §).

BH2000. 38. Közhasznú szervezet szervezeti és működési szabályzatát a bíróságnak be kell mutatni (1997. évi CLVI. tv. 7. §).

BH2000. 37. Bár az alapítvány alapító okiratában meghatározott egyes kiemelkedően közhasznú tevékenységek csak az önkormányzattal kötött szerződés alapján végezhetők, ez azonban nem a nyilvántartásba vétel, hanem az alapítvány törvényes működésének a feltétele [Ptk. 74/A. § (2) bek., 1997. évi CLVI. tv. 2. § (2) bek., 4. §, 5. §, 7. §, 21. §, 23. §].

8. § (1) A vezető szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján

a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megköendő jogügyletben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzügyi szolgáltatás, illetve a társadalmi szervezet által tagjának, a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatás.

(2) Nem lehet a felügyelő szerv elnöke vagy tagja, illetve könyvvizsgálója az a személy, aki

a) a vezető szerv elnöke vagy tagja,

b) a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik,

c) a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából részesül - kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatást -, illetve

d) az a)-c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

BH2000. 469. Egyesület közhasznúsági nyilvántartásba csak akkor vehető, ha alapszabálya pontosan meghatározza azt, hogy tagjain kívül kik és milyen formában részesülhetnek közhasznú szolgáltatásaiból [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. a) pont, 4. § (1) bek. a) pont, 7. § (1) bek. 3. pont, (2) bek., 8. § (1) bek., 26. § c) pont].

9. § (1) A közhasznú szervezet megszűntét követő két évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be - annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig - vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.

(2) A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

10. § (1) Ha a közhasznú szervezet éves bevétele meghaladja az ötmillió forintot, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv létrehozása akkor is kötelező, ha ilyen kötelezettség más jogszabálynál fogva egyébként nem áll fenn.

(2) A felügyelő szerv ügyrendjét maga állapítja meg.

11. § (1) A felügyelő szerv ellenőrzi a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja.

(2) A felügyelő szerv tagja a közhasznú szervezet vezető szervének ülésén tanácskozási joggal részt vehet, illetve részt vesz, ha jogszabály vagy a létesítő okirat így rendelkezik.

(3) A felügyelő szerv köteles az intézkedésre jogosult vezető szervet tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

a) a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;

b) a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

(4) Az intézkedésre jogosult vezető szervet a felügyelő szerv indítványára - annak megtételétől számított harminc napon belül - össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a vezető szerv összehívására a felügyelő szerv is jogosult.

(5) Ha az arra jogosult szerv a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a törvényességi felügyeletet ellátó szervet.

A közcélú adománygyűjtés szabályai

12. § (1) A közhasznú szervezet nevében vagy javára történő adománygyűjtés nem járhat az adományozók, illetőleg más személyek zaklatásával, a személyhez fűződő jogok és az emberi méltóság sérelmével.

(2) A közhasznú szervezet nevében vagy javára történő adománygyűjtés csak a közhasznú szervezet írásbeli meghatalmazása alapján végezhető.

13. § A közhasznú szervezet részére juttatott adományokat a könyv szerinti, ennek hiányában a szokásos piaci áron kell nyilvántartásba venni.

A gazdálkodás általános szabályai

14. § (1) A közhasznú szervezet a gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, azt létesítő okiratában meghatározott tevékenységére kell fordítania.

(2) A közhasznú szervezet az államháztartás alrendszeraitől - a normatív támogatás kivételével - csak írásbeli szerződés alapján részesülhet támogatásban. A szerződésben meg kell határozni a támogatással való elszámolás feltételeit és módját.

46/2001. Számviteli kérdés Milyen letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség vonatkozik az új jogszabályok alapján a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetekre?

(3) A (2) bekezdésben foglaltak szerint igénybe vehető támogatási lehetőségeket, azok mértékét és feltételeit a sajtó útján nyilvánosságra kell hozni. A közhasznú szervezet által nyújtott cél szerinti juttatások bárki által megismerhetők.

(4) A közhasznú szervezet a felelős személyt, a támogatót, valamint e személyek hozzátartozóját - a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető szolgáltatások, illetve a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő juttatások kivételével - cél szerinti juttatásban nem részesítheti.

15. § (1) A közhasznú szervezet bármely cél szerinti juttatását - a létesítő okiratban meghatározott szabályok szerint - pályázathoz kötheti. Ebben az esetben a pályázat nem tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekből - az eset összes körülményeinek mérlegelésével - megállapítható, hogy a pályázatnak előre meghatározott nyertese van (színtelt pályázat).

(2) Színtelt pályázat a cél szerinti juttatás alapjául nem szolgálhat.

BH2001. 303. Az alapítványi vagyon pontos megjelölése nélkül az alapítvány nem jöhet létre [Ptk. 74/A. § (1)-(2) bek., 74/B. § (1) bek., 74/C. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. (Ktv.) 4. § (1) bek., 7. § (1)-(2) bek., 15. § (1) bek.].

16. § (1) A közhasznú szervezet váltót, illetve más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki.

(2) A közhasznú szervezet a közhasznú társaság kivételével

a) vállalkozásának fejlesztéséhez közhasznú tevékenységét veszélyeztető mértékű hitelt nem vehet fel;
b) az államháztartás alrendszeraitől kapott támogatást hitel fedezetéül, illetve hitel törlesztésére nem használhatja fel.

17. § A befektetési tevékenységet folytató közhasznú szervezetnek befektetési szabályzatot kell készítenie, amelyet a legfőbb szerv fogad el.

A nyilvántartási szabályok

18. § (1) A közhasznú szervezetnek a cél szerinti tevékenységéből, illetve vállalkozási tevékenységéből származó bevételeit és ráfordításait elkülönítetten kell nyilvántartani.

(2) A közhasznú szervezet bevételei:

a) az alapítótól, az államháztartás alrendszeraitől vagy más adományozótól közhasznú céljára vagy működési költségei fedezésére kapott támogatás, illetve adomány;

b) a közhasznú tevékenység folytatásából származó, ahhoz közvetlenül kapcsolódó bevétel;

c) az egyéb cél szerinti tevékenység folytatásából származó, ahhoz közvetlenül kapcsolódó bevétel;

d) a szervezet eszközeinek befektetéséből származó bevétel;

e) a tagdíj;

f) egyéb, más jogszabályokban meghatározott bevétel;

g) a vállalkozási tevékenységből származó bevétel.

(3) A közhasznú szervezet költségei:

a) a közhasznú tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

b) az egyéb cél szerinti tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

c) a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült közvetlen költségek (ráfordítások, kiadások);

d) a közhasznú és egyéb vállalkozási tevékenység érdekében felmerült közvetett költségek (ráfordítások, kiadások), amelyeket bevételarányosan kell megosztani.

(4) A közhasznú szervezet nyilvántartásaira egyebekben a reá irányadó könyvvezetési szabályokat kell alkalmazni.

A beszámolási szabályok

19. § (1) A közhasznú szervezet köteles az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentést készíteni.

(2) A közhasznúsági jelentés elfogadása a legfőbb szerv kizárólagos hatáskörébe tartozik.

(3) A közhasznúsági jelentés tartalmazza:

a) a számviteli beszámolót;

b) a költségvetési támogatás felhasználását;

c) a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást;

d) a cél szerinti juttatások kimutatását;

e) a központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatás mértékét;

f) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értékét, illetve összegét;

g) a közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámolót.

51/2000. Számviteli kérdés *Mit kell tartalmaznia a közhasznú minősítéssel rendelkező közhasznú társaság közhasznú jelentésének?*

(4) A közhasznú szervezet éves közhasznúsági jelentésébe bárki betekinthes, illetőleg abból saját költségére másolatot készíthet.

(5) A (3) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés az éves beszámoló készítésének kötelezettségére, letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó számviteli szabályok alkalmazását nem érinti.

20. § A közhasznú szervezet a közhasznú jogállásának megszűnésekor köteles esedékes köztartozásait rendezni, illetőleg közszolgáltatás ellátására irányuló szerződéséből eredő kötelezettségeit időarányosan teljesíteni.

IV. Fejezet

A KÖZHASZNÚ SZERVEZETEK FELÜGYELETE, NYILVÁNTARTÁSA, VALAMINT A RÁJUK VONATKOZÓ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

A közhasznú szervezetek felügyelete

21. § A közhasznú szervezetek feletti adóellenőrzést a közhasznú szervezet székhelye szerint illetékes adóhatóság, a költségvetési támogatás felhasználásának ellenőrzését az Állami Számvevőszék, a törvényességi felügyeletet pedig - a közhasznú működés tekintetében - a reá irányadó szabályok szerint az ügyészség látja el.

BH2000. 37. *Bár az alapítvány alapító okiratában meghatározott egyes kiemelkedően közhasznú tevékenységek csak az önkormányzattal kötött szerződés alapján végezhetők, ez azonban nem a nyilvántartásba vétel, hanem az alapítvány törvényes működésének a feltétele [Ptk. 74/A. § (2) bek., 1997. évi CLVI. tv. 2. § (2) bek., 4. §, 5. §, 7. §, 21. §, 23. §].*

A közhasznúsági nyilvántartásba vételre, az átsorolásra és a közhasznúsági nyilvántartásból való törlésre vonatkozó eljárás szabályai

22. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel, a közhasznúsági fokozatok közötti átsorolás, valamint a közhasznú jogállás törlése iránti kérelmet a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróságnál kell benyújtani.

(2) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránti kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmező melyik közhasznúsági fokozatban történő nyilvántartását kéri. A kérelemben csak egy közhasznúsági fokozat jelölhető meg.

(3) A közhasznúsági nyilvántartásba vételről, az átsorolásról és a törlésről a bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A bíróság határozatát az ügyészségnek is megküldi.

(4) A közhasznú szervezet 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállás törlését, illetőleg alacsonyabb közhasznúsági fokozatba történő átsorolását, ha a működése e törvény 4-5. §-ában foglalt feltételeknek nem felel meg.

23. § Az ügyész a közhasznúsági nyilvántartásba vételre illetékes bíróságnál indítványozhatja a közhasznú jogállás törlését, illetőleg az alacsonyabb közhasznúsági fokozatba történő átsorolást, ha a közhasznú szervezet működése és vagyonfelhasználása az e törvényben, a létesítő okiratban vagy az ennek alapján készített belső szabályzatokban foglalt rendelkezéseknek nem felel meg, és ezen a szervezet az ügyészi felhívás után sem változtat.

A közhasznú szervezetek bírósági nyilvántartása

24. § (1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétellel a szervezet nyilvántartási adatai kiegészülnek a közhasznúsági fokozatra, a közhasznú jogállás megszerzésének, módosításának és törlésének időpontjára vonatkozó adatokkal.

(2) A közhasznú szervezetekre vonatkozó bírósági nyilvántartás (1) bekezdésben említett adatai nyilvánosak.

25. § Az e törvény alapján kezelt adatok statisztikai célra felhasználhatók és azokból, személyazonosításra alkalmatlan módon, statisztikai adatok szolgáltatathatók.

V. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Értelmező rendelkezések

26. § E törvény alkalmazásában

a) *cél szerinti juttatás*: a közhasznú szervezet által cél szerinti tevékenysége keretében nyújtott pénzbeli vagy nem pénzbeli szolgáltatás;

b) *cél szerinti tevékenység*: minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt célkitűzés elérését közvetlenül szolgálja;

c) *közhasznú tevékenység*: a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló következő - a szervezet létesítő okiratában szereplő - cél szerinti tevékenységek:

1. egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység,
2. szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása,
3. tudományos tevékenység, kutatás,
4. nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
5. kulturális tevékenység,
6. kulturális örökség megóvása,
7. műemlékvédelem,
8. természetvédelem, állatvédelem,
9. környezetvédelem,
10. gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselés,
11. hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése,
12. emberi és állampolgári jogok védelme,
13. a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység,
14. sport, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével,
15. közrend és közlekedésbiztonság védelme, önkéntes tűzoltás, mentés, katasztrófa-elhárítás,
16. fogyasztóvédelem,
17. rehabilitációs foglalkoztatás,
18. munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások,
19. euroatlanti integráció elősegítése,

20. közhasznú szervezetek számára biztosított - csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető - szolgáltatások;

21. ár- és belvízvédelem ellátásához kapcsolódó tevékenység,

22. a közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó tevékenység;

d) *közvetlen politikai tevékenység*: a pártpolitikai tevékenység, továbbá országgyűlési képviselői, megyei, fővárosi önkormányzati választáson jelölt állítása;

e) *felelős személy*: a szervezet létesítő okiratában és belső szabályzataiban vezető tisztségviselőként megjelölt vagy egyébként érdemi döntési jogkörrel rendelkező személy, valamint az a személy, aki a létesítő okirat felhatalmazása, a szervezet legfőbb szervének határozata vagy szerződés alapján a szervezet képviselőjére vagy bankszámlájára feletti rendelkezésre jogosult;

f) *legfőbb szerv*: az alapítvány és a közalapítvány kezelő szerve (szervezete), a társadalmi szervezet alapszabály szerinti legfőbb szerve, valamint a közhasznú társaság taggyűlése;

g) *létesítő okirat*: a társadalmi szervezet alapszabálya, az alapítvány és a közalapítvány alapító okirata, a közhasznú társaság társasági szerződése, illetőleg alapító okirata;

h) *nem pénzbeli támogatás*: vagyoni értékkel rendelkező forgalomképes dolog, szellemi alkotás, illetőleg vagyoni értékű jog részben vagy egészében, véglegesen vagy ideiglenesen történő teljesen vagy részben ingyenes átruházása vagy átengedése, illetve szolgáltatás biztosítása;

i) *pályázat*: az a nyilvános vagy előre meghatározott körben közzétett felhívás, amely a pályázók összevetésére alkalmas feltételeket és a pályázattal elnyerhető cél szerinti juttatást, a pályázat értékelésének lényeges feltételeit (beleértve a benyújtási és értékelési határidőket, valamint a pályázat elbírálására hivatottak körét) megjelöli;

j) *támogatás*: pénzbeli és nem pénzbeli juttatás;

k) *befektetési tevékenység*: a közhasznú szervezet saját eszközeiből történő értékpapír, társasági tagsági jogviszonyból eredő vagyonértékű jog, ingatlan és más egyéb hosszú távú befektetést szolgáló vagyontárgy szerzésére irányuló tevékenység;

l) *vállalkozási tevékenység*: a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy azt eredményező gazdasági tevékenység, ide nem értve a bevétellel járó cél szerinti tevékenységet, valamint a közhasznú tevékenységhez nyújtott támogatást;

m) *vezető tisztségviselő*: az alapítvány és a közalapítvány kezelője, illetőleg kezelő szervének (szervezetének) és felügyelő szervének elnöke és tagja, továbbá - ha az alapítvány kezelő szerve (szervezete) elkülönült jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy állami szerv - a kezelő szerv (szervezet) egyszemélyi felelős vezetője vagy ilyen jogkörben eljáró testületének tagja; a társadalmi szervezet ügyintéző és képviselői vagy felügyelő szervének elnöke és tagja; a közhasznú társaság ügyvezetője, valamint a felügyelő bizottság elnöke és tagja, továbbá a közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, a létesítő okirat szerint egyszemélyi felelős vezető feladatot ellátó személy;

n) *tartós adományozás*: a közhasznú szervezet és támogatója által írásban kötött szerződés alapján nyújtott pénzbeli támogatás (nem magánszemély támogató esetében az értékpapír átadása is), ha a szerződésben a támogató arra vállal kötelezettséget, hogy a támogatást a szerződéskötés (szerződésmódosítás) évében és az azt követő legalább három évben, évente legalább egy alkalommal - azonos vagy növekvő összegben - ellenszolgáltatás nélkül adja, azzal, hogy nem számít ellenszolgáltatásnak, ha a közhasznú szervezet a közhasznú szolgáltatása nyújtása keretében utal az adományozó nevére, tevékenységére.

BH2001. 382. *Közhasznú társaság - jogszabály tiltó rendelkezése hiányában - egyszemélyes társaságként is alapítható. Ezért a közhasznú szervezetté nyilvánításhoz szükséges, a létesítő okirat tartalmára vonatkozó rendelkezéseket az 1997. évi CLVI. tv. (Ksztv.) szabályainak megfelelő alkalmazásával kell megállapítani. A megfelelő alkalmazás körében irányadó szempontok [Ptk. 57. § (2) bek., 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (1) bek., 19. § (4) bek., 150. § (2) bek., 171. § (1) bek., 172. § (1) bek., 1997. évi CLVI. tv. (Ksztv.) 7. § (1) bek. a) pont, (2) bek., 26. § f) pont, 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 41. § (4) bek.].*

BH2001. 199. *Az alapítvány közhasznú szervezatként való nyilvántartásba vételének nem akadálya, hogy az alapítvány egy meghatározott területen bizonyos tevékenységet végzők - pl. egy település sportoló fiataljainak - támogatására jött létre [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 26. § b) és c/14. pont].*

BH2001. 147. Nem minősíthető hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésére irányuló közhasznú tevékenységnek a magyar áruk, termékek, szolgáltatások piaci fogyasztásának fellendítése, a versenyképesség elősegítése, közreműködés az érdekvédelem biztosításában, együttműködés hasonló szervezetekkel [1997. évi CLVI. tv. 26. § c/11. pont, 1989. évi II. tv. 3. § (1) bek.].

BH2000. 571. A közhasznú szervezetté nyilvánításhoz a törvényben közhasznúként megjelölt tevékenység segítése, támogatása elegendő [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 5. §, 26. § c/1. pont].

BH2000. 469. Egyesület közhasznúsági nyilvántartásba csak akkor vehető, ha alapszabálya pontosan meghatározza azt, hogy tagjain kívül kik és milyen formában részesülhetnek közhasznú szolgáltatásaiból [1997. évi CLVI. tv. 2. § (1) bek. a) pont, 4. § (1) bek. a) pont, 7. § (1) bek. 3. pont, (2) bek., 8. § (1) bek., 26. § c) pont].

BH1999. 391. Az alapítványi céloknak, feladatoknak, az alapítvány működésének a támogatandó személyek egy meghatározott csoportjához vagy adott szervezethez, intézményhez, illetve területhez való kapcsolódása önmagában nem jelenti a közhasznú szolgáltatások igénybevételének, a kedvezményezettek körének zártságát [1997. évi CLVI. tv. 4. § (1) bek. a) pont, 26. § c) pont.]

BH1999. 338. Az alapítvány akkor minősül közhasznú szervezetnek, ha az alapító okiratban meghatározott célok között a törvényben felsorolt közhasznú tevékenység is szerepel [1997. évi CLVI. tv. 26. §].

27. § (1) Ez a törvény 1998. január 1-jén lép hatályba. A törvény hatálybalépésekor már nyilvántartásba vett azon szervezet, amely a 26. § c) pontjában említett valamely közhasznú tevékenység folytatására jött létre, és a közhasznúsági nyilvántartásba vételére kérelmét 1998. június 1-je előtt benyújtotta, 1998. január 1-jétől a 22. § (3) bekezdésében említett határozat jogerőre emelkedésének időpontjáig, illetve amíg kérelmét a bíróság el nem utasította a kérelemben megjelölt közhasznúsági fokozat szerinti jogállásúnak minősül.

(2) Az 1998. január 1. után alakuló szervezet a nyilvántartásba vétel napjától jogosult a közhasznú jogálláshoz kapcsolódó adókötelezettséget érintő kedvezmények és mentességek igénybevételére, ha legkésőbb a nyilvántartásba vétel évének utolsó napján a közhasznúsági nyilvántartásba vétele is megtörtént.

(3) Az a szervezet, amelyet az államháztartás alrendszereiből származó vagyon felhasználásával alapítottak vagy a létesítő okirata szerint rendszeres költségvetési támogatásban részesül, az (1) bekezdésben megjelölt időpontig köteles a közhasznúsági nyilvántartásba vételét kérni. Ennek elmulasztása esetén a támogatásának folyósítását fel kell függeszteni, és a szervezet - rá irányadó szabályok szerinti - megszüntetése is kérhető.

(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a közhasznú szervezetekkel a közbeszerzésekről szóló törvény hatálya alá tartozó szolgáltatások végzésére irányuló szerződések létrehozására vonatkozó sajátos szabályait megállapítsa.

(5) a)

b)

BH2001. 91. A közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránti kérelem előterjesztésére a törvényben megjelölt határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye [1997. évi CLVI. tv. 27. § (1) bek.].